

Státní rostlinolékařská správa

Sídlo organizace: Těšnov 17, 117 05 Praha 1
Korespondenční adresa: Ztracená 1099/10, 161 00 Praha 6

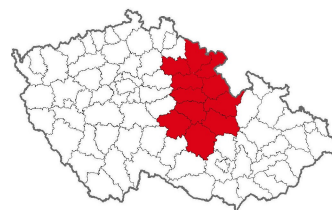
Havlíčkův Brod 31.10.2011
čj. SRS 061377/2011

Oblastní odbor SRS
Smetanovo nám. 279
580 01 Havlíčkův Brod

Zpráva č. 19 oblastního odboru HAVLÍČKŮV BROD o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 26.9.–30.10.2011

1. Počasí

Začátek sledovaného období byl ve znamení pěkného počasí s příjemnými teplotami – typické babí léto. Ale již ve druhém říjnovém týdnu přišlo poměrně výrazné ochlazení a průměrné denní teploty klesly pod 10 °C a tato hranice byla od té doby překročena pouze výjimečně. První ranní mrazíky se objevily v polovině října a byly naměřeny i teploty pod – 5 °C. Druhá vlna ochlazení přišla začátkem třetí dekády měsíce října a nejnižší naměřené teploty se pohybovaly při zemi okolo – 5 °C. Srážkově bylo toto období podprůměrné a na většině lokalit nepřekročil úhrn 20 mm.

Výskyt škodlivých organismů a poruch

Pokračovala sklizeň brambor, cukrovky a kukuřice na siláž. U všech uvedených plodin bylo dosahováno velmi dobrých výnosů. U konzumních brambor tak nastal značný přetlak na trhu následovaný prudkým poklesem výkupních cen i pod 2,- Kč. Setí ozimých obilovin je prakticky ukončeno a počasí přeje i z hlediska ostatních podzimních prací.

OBILNINY

Vzešlé porosty ozimů jsou zatím pěkné a vzhledem k příznivému počasí probíhá ještě jejich ošetřování proti plevelům. Z důvodu poměrně častého výskytu virových chorob na výdrolech stoupá procento ošetřených ploch nově založených porostů proti přenašečům.

PŠENICE OZIMÁ (RF 01–23 BBCH)

Postupně přicházejí další výsledky rozborů na výskyty snětí ve vzorcích zrna ze sklizně. Dosud byla zjištěna mazlavá snětivost pšenice (*Tilletia caries*) v okresech Náchod, Pardubice, Ústí nad Orlicí a Svitavy. V okresech Náchod, Svitavy a Ústí nad Orlicí byla potvrzena zakrslá snětivost pšenice (*Tilletia controversa*) a sněť hladká (*Tilletia laevis*) byla zjištěna v jednom vzorku v okrese Rychnov nad Kněžnou.

Laboratorně byla také ve vzorcích potvrzena virová zakrslost pšenice (Wheat dwarf virus) a to v okresech Náchod a Svitavy. Přítomnost virové žluté zakrslosti ječmene (Barley yellow dwarf virus) byla zjištěna ve vzorcích odebraných v okresech Chrudim a Svitavy.

V lokalitách Lhota u Nahořan /okr. Náchod/ a Škudly /okres Pardubice/ byly na nově založených porostech zjištěny první výskyty padlí pšenice (*Blumeria graminis*).

V lokalitě Škudly byl pozorován i první výskyt hnědé rzivosti pšenice (*Puccinia recondita*).

Až do prvních mrazů byly po celé sledované oblasti zjišťovány při smýkání střední a lokálně až silné výskyty **kříška polního (*Psammotettix alienus*)**.

JEČMEN OZIMÝ (RF 19-25)

První, střední až silné výskyty **padlí ječmene (*Blumeria graminis*)** byly zaznamenány v okolí Vysokého Mýta /okres Ústí nad Orlicí/ a pouze slabý je hlášen z okresu Rychnov nad Kněžnou /lokalita České Meziříčí/.

Z okresu Svitavy /lokalita Lubná/ je hlášen silný výskyt **síťovité a okrouhlé skvrnitosti ječmene (*Pyrenophora teres*)** – zdrojem choroby je zřejmě výdrol na sousedním pozemku. Slabé napadení porostu touto chorobou bylo pozorováno i v lokalitě Praskačka /okres Hradec Králové/.

Situace ve výskytech **kříška polního (*Psammotettix alienus*)** byla podobná jako u pšenice a například v okrese Ústí nad Orlicí byla jeho přítomnost zjištěna i bezprostředně po aplikaci insekticidů.

KUKUŘICE (RF 89-99)

V současné době probíhá sklizeň kukuřice na zrno. Všeobecně jsou kukuřice slabě poškozeny **zavíječem kukuřičným (*Ostrinia nubilalis*)**, takže i výskyt **bílorůžové hniloby obilok kukuřice (*Fusarium* spp.)** je jen slabý.

OLEJNINY

Mimo přerůstání některých ploch řepky ozimé nejsou zaznamenány větší problémy.

ŘEPKA OZIMÁ (RF 11-19 BBCH)

V okresech Havlíčkův Brod /lokalita Čichošť/ a Chrudim byly zjištěny lokálně až střední výskyty **plazmodioforové nádorovitosti brukvovitých (*Plasmodiophora brassicae*)**. Se zvyšujícím se zastoupením řepky v osevních postupech lze očekávat problémy s touto chorobou. Patogen přežívá v půdě minimálně pět let a při současném výskytu brukvovitých plevelů je tedy prakticky nemožné ho zlikvidovat.

Pouze slabé výskyty chorob **fómové černání stonku řepky (*Leptosphaeria maculans*)** a **plíseň zelná (*Peronospora parasitica*)** byly pozorovány v okresech Náchod /lokality Stolín, Pavlišov, Maršov a Křinice/ a Rychnov nad Kněžnou /lokality Prorubky, Čánka a Rohenice/.

Téměř v celé sledované oblasti byly zaznamenány většinou slabé výskyty housenic **pílatky řepkové (*Athalia rosae*)**. Pouze v okresech Pardubice /lokality Hostovice, Lipoltice, Přelouč a Lhota pod Přeloučí/ a Ústí nad Orlicí /lokality Zálší, Pustina a Vraclav/ bylo z důvodu lokálně středního výskytu přistoupeno k aplikaci insekticidů.

Ošetřeny byly i plochy se středními až silnými výskyty housenek **osenic (*Agrotis* spp.)** v okrese Pardubice /lokality Hostovice, Lipoltice a Přelouč/.

Dále byly pozorovány pouze slabé výskyty **mšice zelné (*Brevicoryne brassicae*)** v okresech Náchod a Rychnov nad Kněžnou, housenek **běláska zelného (*Pieris brassicae*)** a **můry zelné (*Mamestra brassicae*)** v okrese Ústí nad Orlicí.

OKOPANINY

Sklizeň brambor je před dokončením, ale je možné, že část ploch zůstane nesklizena. Z důvodu přebytku této komodity na trhu lze konzumní hlízy realizovat pouze za velmi nízké ceny. Zemědělci jsou nuceni skladovat hlízy v provizorních /nezateplených/ skladech a v případě mrazů jsou tyto partie ohrožené znehodnocením. Z důvodu nedostatečného větrání hrozí i rozvoj skládkových chorob. Dalším důvodem špatného zhodnocení poměrně bohaté sklizně může být i nižší kvalita hlíz způsobená drátovcem, kořeny pýru, obecnou strupovitostí, rozprasky a podobně. V plném proudu je sklizeň cukrovky a výnosy i cukernatost jsou na velmi dobré úrovni.

BRAMBOR OBECNÝ (RF 99 BBCH)

Z bramborářských okresů přicházejí první zprávy o zhoršeném zdravotním stavu uskladněných partií způsobené **plísní bramboru (*Phytophthora infestans*)** a **mokrou hnilobou (*Erwinia carotovora*)** na hlízách. Vzhledem k brzkému nástupu těchto problémů lze očekávat zvýšené ztráty během skladování.

V rámci průzkumu na výskyt karanténních bakterií byla zjištěna jedna pozitivní partie konzumních brambor na **bakteriální kroužkovitost bramboru (*Clavibacter michiganensis* subsp. *Sepedonicus*)** v okrese Havlíčkův Brod. Na **bakteriální hnědou hnilobu (*Ralstonia solanacearum*)** byl pozitivní vzorek vody odebraný v okrese Hradec Králové.

CUKROVKA (RF 99)

Výskyty **skvrnatičky řepné (*Cerkospora beticola*)** zůstaly především díky fungicidní ochraně na nízké úrovni.

PASTVINY, LOUKY, TTP

TTP, Víceleté pícniny

Zjištěné výskyty **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** jsou zatím většinou na slabé úrovni ale mají stupající tendenci. Například střední výskyty byly již zjištěny v okresech Jičín /lokalita Radim a Bystřice/ a Náchod /lokalita Hejtmánkovice/. Z okresu Svitavy jsou hlášeny výskyty střední a v nižších polohách /např. lokalita Dolní Újezd/ dokonce místy i silné.

OVOCNÉ DŘEVINY

Na jabloních v lokalitě Kdanice v okrese Jičín byl pozorován až střední výskyt **vlnatky krvavé (*Eriosoma lanigerum*)**. V téže lokalitě bylo zaznamenáno poškození výhonů housenkami **drvopleně hrušňového (*Zeuzera pyrina*)** a byl zde i potvrzen výskyt **moniliové hniloby (*Monilinia fructigena*)**.

Za oblastní
odbor zpracoval: Ing. Jiří Jůzl